

== Velja po pošti: ==
 za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec K 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec K 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . . 1.80
== Sobotna izdaja: ==
 Za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
 Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 30 v
 za dva- in večkrat . . . 25,,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
 Enostolpna pettivrsta po 60 v
 Izhaja vsak dan izvenemil nedelje in praznike ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7593. — Upraviškega telefona št. 188.

Vladna skrb za manj premožne sloje.

O napovedani vladni akciji se poroča iz državnega urada za prehrano:

Z javnimi prispevki se hoče izboljšati prehrano onih slojev, ki si vsled dražnje ne morejo preskrbeti dovolj živil. Vladni denar se ne bo porabil mesečno enako, ampak po potrebi v mesecih večje stiske več, v drugih manj.

Ker so dejanske razmere po raznih deželah različne, zato bodo deželne vlade izdale odredbe, primerne za posamezne dezele. Vso akcijo mislijo nasloniti na že obstoječe naprave, vojne in ljudske kuhinje in javno prehranjevanje širših slojev. Novih organizacij naj se ne ustanavlja. Deželni, okrajni in občinski gospodarski uradi, ki jih ustanavlja urad za prehrano, bodo skrbeli za enotnost in enako preskrbo in neobhodno potrebno sodelovanje prebivalstva.

Akcija bo strogo omejena na ljudi, ki so vsled vojne dejansko prišli v stisko. Deželne vlade bodo določile te sloje in morajo postopati strogo nepristransko, stvarno in pravično, brez socialnih, političnih in narodnih ozirov. Vladna sredstva se morajo tako porabiti, da podpora nikakor ne bo imela značaja miloščine. Vlada hoče olajšati dobavo živil, seveda le onih, ki niso državno racionirana, ampak prosta. Gre se predvsem za meso, zelenjavo, sir, jajca itd. Za premožne sloje bodo omejili porabo mesa.

Načelo bo, da naj se vsaka dežela živi s svojimi živili, le v prav skrajnih slučajih bo državni urad poskrbel za dobavo iz drugih kronovin.

Javnost bo imela natančen vpogled v vso akcijo, katero bo morala bogato podpirati z javno dobrodelnostjo. Državni urad za prehrano bo skrbel, da pritegne imovitejšje sloje za čim izdatnejšo podporo.

Hrvatski sabor.

Adresna debata.

Zagreb, 8. marca.

Posl. Zagorac se obširno bavi z razmerami v Bosni; tamošnjo upravo imenuje kuriozum, ker povsod vlada nemščina. Ni mu prav, da stranka prava zamolčuje in zanika srbsko ime. Toda na hrvatskem ozemlju je mogoča samo hrvatska državna ideja. Govori o pravici Hrvatske do Reke, kar so vedno poudarjali tudi najbolj mađaronski sabori.

Mi smo zemlja na morju, ondi je naša bodočnost po vojni. Sedanje stanje je ne-

vdržljivo. Monarhija ima svojo bodočnost na Balkanu. Če se ji noče odpovedati, mora imeti zaslonbo, kar so edino Hrvati, Slovenci in Srbi. Njihovo zedinjenje je tedaj v interesu monarhije in dinastije. Naj se ne zanaša na Bolgare. Naši Jugoslovani morajo biti privlačna sila za ostale balkanske narode. Zagreb bodi prestolica. Brez politične samostojnosti Hrvatska tudi gospodarsko ne bo mogla naprej. Pri mirovnih pogajanjih morajo biti Hrvati priznani kot zgodovinski narod.

Posl. Stjepan Radić pravi, da narodni stvari le koristi, če so predložene tri adrese. Noče kritikovati posameznih adres. Obširno govori o monarhičnem načelu in spretni politiki dinastije. Obširno govori o bodoči zunanji politiki, upa, da pridemo zopet v prijateljstvo s Francijo, Anglijo in Rusijo. Priporoča, da naj država že sedaj reši narodna vprašanja, kajti pri mirovnih pogajanjih bodo prinesli iz arhivov govore slovanskih poslancev in priporočali ureditev narodnih vprašanj.

Obširno govori o narodnostnem načelu, kateremu se tudi Tisza ne more izogniti. Govori o ruski vedi o narodnosti, o njenih posameznih zastopnikih. Vse tri adrese poudarjajo to novo načelo, koalicijska pa je storila napako, da ga je združila z državno skupnostjo, kajti samo Mađžari nočejo umeti tega duha. Mađžari nočejo priznavati niti obstoječih skupnih zakonov, kako naj jim potem ta skupnost prinese zedinjenje. Kdo se veruje, da bo ta skupnost preživela vojno. Skupnost je v adresi vthotapil ban. Kdo pa v Ogrski predstavlja to skupnost? Aristokrati. Napadno je, da se hrvatski zastopniki obračajo na te ljudi. Naša državna ideja je v nasprotju z ogrsko idejo, ki briše tri milijone Slovakov. Sicer se borimo z Mađžari, pa smo za svobodo in demokracijo. Starčevićanska adresa ni nobena prošnja, ampak so zahteve naroda. Tudi nam ni treba stopati kot prosilci pred prestol, ki tega noče. Hrvati pridejo do zedinjenja, ker čas za to je zrel. Sicer je mogoča neka skupnost z Ogrsko, pa ta bo morala biti čisto drugačna. Dualizem lahko obstoji in vendar je mogoče rešiti važna vprašanja. Vlada izda lahko podobno pismo glede Hrvatske kakor ga je izdal o Galiciji. Opozicija ni samo zanikala dualizma, ampak se je zelo zanimala za gospodarska in finančna vprašanja. Žal ni bilo praktično delo mogoče, ker sabor za večino najvažnejših vprašanj ni pristojen, v Budimpešti pa se ni dalo nič doseči. Opozicija je dosegla, da je hrvatska ideja ostala živa, in da je povsod znana. Avstrijski državni zbor bi mogel priznati adresno opozicije. Tudi na Ogrskem se dobijo možje, n. pr. Andrassy, ki nočejo, da bi Ogrska ostala popolnoma

osamljena. Grof Tisza pa ima še vedno politiko ptiča noja, ker hoče vzbuditi vero, da so Hrvati zadovoljni. Toda merodajni krogi bodo dobili tudi adresno opozicije.

Poljaki simpatizirajo z nami. Čehi bi se ustavljali združitvi Dalmacije le iz strahu, da se Ogrska preveč okrepi. — Politično je vojska končana, kajti diplomati so se zblížali v nazorih o temeljnih bodoče Evrope. Med Rusijo in nami pride do realne zveze. Na povratku iz Bukarešta je grof Czernin bil več dni v Petrogradu. Če tudi nam Mađžari ne bodo hoteli ugoditi, pojdejo stvari svojo pot in hrvatski narod bo združen. Glasoval bo za adresno starčevićancev.

Adresa »Čiste stranke prava«.

Čista stranka prava je sklenila, da se ne pridruži starčevićanskemu načrtu za adresno ter je vložila v saboru lasten načrt. Adresa poudarja predvsem, da se je hrvatski narod vedno in pri vseh prilikah zavedal svoje državne samostojnosti in ravno v tej zavesti je leta 1527. izvolil Ferdinandu I. za svojega kralja, s čimer je položil temelj za velemoč monarhije, katero je preko Jadran morja pridružil svetovnemu prometu. Nato zavzema adresa stališče proti srbskim in italijanskim narodnostim in navaja proti italijanski frazi o »mare nostrum« zgodovinsko besedo hrvatskega kralja Krešimira iz leta 1096.: »nostrum mare dalmatico«. Nato se sklicuje na pragmatično sankcijo iz leta 1712. in poudarja, da se čuti hrvatski narod z nerazdružljivimi vezmi zvezanega s habsburško hišo in ostalimi deželami monarhije. Na hrvatskem narodu pa težko leži nagodba iz leta 1868., katero porablja Ogrji v to, da jačijo svojo premoč in ogrski imperalizem. Adresa se obrača nato na cesarja s prošnjo, naj združi vse hrvatske dezele, Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo, Bosno in Hercegovino, Istro, Reko in Medmurje pod žezlo habsburške dinastije v okviru monarhije. Hrvatski sabor pred licem Vasa-ge Veličanstva ob tej priliki poudarja veselo dejstvo, da so Slovenci z jasnimi izjavami dali izraza čuvstvom in prepričanju, da so oni nerazdeljivi del hrvatsko-slovenskega naroda in da je hrvatska državna misel kakor tudi težnja za združitvijo obnem tudi njihova lastna misel. Vsemogočni Bog naj poživi in blagoslovi kralja vseh Hrvatov Karla!

Iz seje kranjskega deželne odbora.

dne 8. marca 1917.

Vojne draginjske podpore deželnim uslužbencem. S 1. marcem 1917 sprejmo v občje tiste kategorije dež. uslužbencev, ki so sprejele enkratno drag. podporo s 1. de-

cembrom 1916, vnovič enkratne vojne draginjske podpore in sicer v sledeči izmeri: a) Podlaga je izmera drag. priboljška državnim uslužbencem po §§ 4 in 5 min. ukaza z dne 4. decembra 1916, drž. zak. št. 9 de 1917 in sicer sprejme vsak dež. uslužbenec četrtino tako zaračunane celoletne svote; b) nihče ne sme dobiti manj draginjske podpore kot je sprejel 1. decembra 1916; c) najnižja draginjska podpora se določi za samce in oženjene brez otrok 100 K, za rodbinske očete pa 120 K. d) Deželni uslužbenci, ki so deležni draginjske podpore, se oproste za l. 1917 plačevanja pok. prispevkov.

Vpokojeni uslužbenci in vpokojeni učitelji. Obnem se dovoli vpok. deželnim uslužbencem in vpokojenemu učitelstvu enkratna drag. podpora v izmeri in obsegu zadnje draginjske podpore. — Oni vpokojeni dež. uslužbenci, ki opravljajo pri kakem dež. uradu službo kot pomožne moči, ne smejo sprejeti drag. podpore v dveh lastnostih nego le v lastnosti kot aktivni deželni uslužbenci.

Užitniško osobje sprejme enkratno draginjsko podporo v izmeri in obsegu zadnje take podpore leta 1916. Deželni cestarji. Tudi deželni cestarji sprejmejo drag. priboljšek in sicer v mesečnih obrokih od 1. januarja 1917. Most pri sv. Jakobu ob Savi — odprava mostnine. Pobiranje mostnine na Savskem mostu pri sv. Jakobu se odpravi. Skupna akcija dežel v prilog učitelstvu. Sklene se pridružiti skupnemu koraku avstrijskih kronovin za primeren državni prispevek v izboljšanje gmotnega položaja ljudskošolskega in meščanskega učiteljstva.

Potres na Dolenjskem. Akoravno je prvi vrsti dolžnost države, znatno pomagati v tako velikanski bedi, kakoršno je povzročil potres v Krški vasi in v Cerkljah, hoče tudi deželni odbor po svojih močeh intenzivno podpirati pomožni odbor v Krškem. Po odredbi deželne glavarja se poda deželni tehnik na lice mesta, da sestavi strokovno poročilo in stopi spotoma tudi v neposreden stik s Krškim odborom.

Cene živine na Kranjskem. Deželni odbor je v zvezi z drugimi deželnimi odbori zahteval, da se povrne deželi tista razlika, ki je nastala, ker so se na Ogrskem plačevali bistveno višje cene za živino kot v raznih avstrijskih deželah.

Osobne zadeve. Deželnim računskim oficialom v definitivni lastnosti se imenuje pomožni uradnik Janko Habjan, računskim oficialom v prov. lastnosti pa rač. praktikant Alojzij Matjan.

Okrožnim zdravnikom za višnjegorsko zdravstveno okrožje se imenuje dr. Andrej Jenko.

ovire. Zdi se mi, da si spletaš lepšo krono kakor jaz, ki begam kakor izgubljeni sin po širnem svetu.

V tem se pokaže Dobrovit na dvorišču. Veselega obraza je stopil s svojega vranca in prinašal ugodno sporočilo od svojih prijateljev.

»Vse prav, vse dobro, zlati moj knez!« je pozdravljaj oproda svojega gospoda. »Jutri zjutraj na vse zgodaj sta Kojata in Smil pred samostanom, da odideta z nami.«

»Hvala Bogu! Pripravi vse potrebno, Dobrovit! Jutri zjutraj odrinemo,« ukazuje Svetobor.

Prijatelja sta besedila še pozno v noč. Drugo jutro se je proš iskrečno poslovil pri opatu in odpotoval po savezski dolini. Mogočno so štrleli gradovi nad skalami reke Sazave, močno je šumela voda in legatova družba se je veselo razgovarjala ter hitela čez češko mejo.

»Skrbi imaš tudi ti,« je izpregovoril Svetobor Kojati, ki mu je popisoval težko slovo, »toda moji cilji so višji od tvojih. Napravili so me majhnega, da bi postal velik, da bi potegnil veliko črto, ki naj veže sever in jug.«

»Samo če te nekdo ne sune s komolcem, dobri knezič, ko boš vlekel črto. In če te sune, bo tvoja črta prelomljena in ti padeš v vodo.«

(Dalje.)

LISTEK.

Svetobor.

25

Povest iz konca 11. veka. — Spisal P. Bohinjec. (Dalje.)

»Kaj to, prečastni oče! Vratislav me je poslal v Rim, da izposlujem slovensko liturgijo.«

»Kaj sanjaš, prijatelj?«

»Tako mi Boga! Poskusil bom vse mogoče, da omečim srce svetega očeta.«

»Kakor sem vesel tvoje novice, Svetobor, vendar dvomim, da bi se vrnil s kakimi posebnimi uspehi. Poznam dobro voljo knezovo, prepričan sem o iskrenosti tvojih želja, toda bo šel za večino. Preveč je nasprotnikov, da bi jim bil ti kos.«

»Knez zahteva na Češko papeževih odposlancev, ki naj se na licu mesta prepričajo o istinitosti naših poročil.«

»Ah, moj sin, ti si še premlad, da bi pogledal v dno duše tem legatom, ki bodo poslušali vse razloge za in proti, a ustavili se bodo pri nasprotnikih in tvoje besede bodo glas vpijočega v puščavi.«

»Prečnogled se mi zdis, prečastni opat! Živeti nam bodo vendar-le dovolili.«

»Živeti pač, ali to življenje bo hiranje in počasna smrt, dedščine sv. Cirila in Metoda.«

»Na svojem potu v Rim se oglašim na Velegradu in na grobu sv. Metoda naše prošnje ne bodo zastoj. Tako mi pomodi Bog in Marija kronana!«

»Tudi jaz se pridružim tvoji molitvi, da te usliši Vsemogočni — ako je seveda njegova volja.«

»In volja božja je, da vsi jeziki Boga časte.«

»Človeška volja pa ni vselej taka in ta tudi nekaj velja.«

»In tako človeško voljo hočem streti, prečastni!«

»Mari ti Bog, prijatelj! Kdaj odrineš?«

»Tako po nedelji. A to še ni vse, prijatelj! Izposloval sem pri Vratislavu milost tebi, Kojati in Smilu.«

»Kako to?«

»V Rim pojdete z menoj vsi trije in milost se povrne.«

»Hvala ti za veselo vest in tvoj trud. Ali jaz ne morem zdaj od doma.«

»Že sem poslal Dobrovita do zateskega župana in do Kojate. Zakaj ne bi šel ti?«

»Ako nam Bog da zdravje, boš že videl streho na novi cerkvi, ko se povrneš. Moja želja je, da ti prvi zapoješ slavo Višnjemu v novem božjem hramu.«

»Ne verjamem, Božeteh, da bi jaz dolgo časa bival v domovini. Vratislav mi je podelil mesto kanonikata v Ogleju in najbrže bom moral dati slovo Brnu ter se ustanoviti v Ogleju.«

»Ni taka sila, Svetobor! Oglejski patrijarh ima izza časa Popova Korotanca petdeset kanoniških mest in zato te lahko še dolgo časa pogreša ob Jadranskem morju.«

»V božjih rokah je vse, oče Božeteh!«

»In človeških, mladi prijatelj! In cesar je tudi človek kakor papež.«

»Ti si vedno črnogled in vedno dober, gospod opat! Ali te res ne mika na pot?« povpraša Svetobor opata, ko ga je vodil na dvorišče pod košato lipo. Miza je bila pogrnjena in brnski proš se je pokrepčal.

»Veličastna stavba bo to, ko bo dovršena,« izpregovoril opat in pokaže na orjaške zidove, ki so se dvigali iz tal sredi dvorišča. Dokler ne bo strehe, ne grem nikamor. Potem pa ne rečem, da bi ne ustregel volji Vratislavovi in trni Jaromirjevi ter bi ne šel na spokorno pot v Italijo. Ali jaz ne pojem kot vitez na konju, ampak kot pešec z romarsko palico in velikim križem na rami.«

»Žal mi je, da ne moreš,« odvrne proš. Opat pa nadaljuje:

»In vse, dragi proš, kar vidiš, je rezan kamen. Le poglej na mizi te načrte in boš uvidel, da mine še več let, preden izvršim svoj načrt. Javeljn bom jaz dočkal, da bi se moj glas razlegal po tem božjem hramu.«

»Zakaj ne, prečastni! Taka orjaška volja, kakor tiči v tvojih prsih, preмага vse

Notranja politika.

Stranke in parlament.

»Hrvatskoslovenski klub« in »Češki klub« sta zahtevala, da se takoj skliče državni zbor. Tudi nemški krščanski socialci so sklenili, da pričakujejo hitrega sklicanja državnega zbora. Obrnili se bodo na zborničnega predsednika dr. Sylvestra, da skliče načelnike strank.

Stališče vlade.

Dunaj, 8. marca. Poslanec dr. Šmeral je ministr. predsedniku grofu Clam-Martiniču sporočil sklepe »Češkega Svaza«: Ministrski predsednik mu je odgovoril, da hoče vlada zbornico sklicati v maju. Prej je treba rešiti še nekaj vprašanj, katerih se doslej ni dalo rešiti v zbornici.

Pri svojih pogajanjih se vlada ne bo uklonila diktatu nobene stranke, ker se da voditi zgolj od državnih interesov, tedaj od skupnih interesov vseh avstrijskih narodov. Zato je popolnoma neutemeljen strah pred strankarsko političnimi odredbami, ki se je zadnji čas pojavil tudi v češki javnosti. V vladnih dejanjih češka javnost svoj čas ne bo mogla najti nobenega oškodovanja resničnih čeških interesov. Za sklicanje državnega zbora bo seveda odločilno stališče strank do teh odredb, v prvi vrsti »Češkega Svaza«.

§ 14.7

»Grazer Tagblatt« prinaša brez vira vest nekega lvovskega lista, da v kratkem izidejo naredbi o novem poslovniku, uvedbi nemščine kot državnega jezika, okrožni ustavi na Češkem. S posebno naredbi bo poddržavljeno ljudsko šolstvo in občinam vzet prenešen delokrog. Imenovanih bo novih 49 članov za gosposko zbornico.

Drobne politične vesti.

»Moravska Orlice« poroča, da se je češko konservativno plemstvo izreklo proti oktrojuju.

Za tirolskega deželnega glavarja bo imenovan poslanec Schrafl, poslanec prelat Schöpfer pa za škofa v Tridentu.

V ječi v Sobotici je umrl zaradi velezidaje obsojeni in na dosmrtno ječo pomiloščeni rusinski državni poslanec dr. Kurylowicz.

Pred nemško-ameriško vojsko.

Nemčija Ameriki.

Berlin, 8. marca. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše: Predsednik zdaj odkrito priznava, da je neposredna udeležba Amerike v boju mogoča. Žrtve ki bi jih lahko prinesli, da bi se ohranil mir z Ameriko, dosežejo svojo mejo, ker gre, da izbojujemo pravico do svojega življenja in da zmagovito izvedemo usiljeni nam boj za naš obstoj. Skrb nam je velevala, da smo proti mogočnemu novemu sovražniku iskali tudi novih zaveznikov. Zveza Mehiki naj bi se bila šele ponudila potem, ko bi nam Amerika napovedala vojsko. Še danes želimo, da se izognemo vojski z Združenimi državami. Če to tudi Amerika želi, bo Mehika o naši ponudbi toliko izvedela, kolikor je Wilson o tem sam objavil. Od predsednika je odvisno, kako bodo kocke padle. Zgodovinj bo le on sam odgovoren, če bo lastno deželo, ki je bila dozdej še deležna blagoslova miru in zato ne more biti dovolj hvaležna Bogu, brez vsake zadostne sile zapletel v grozote krvave svetovne vojske. Kakor ima Wilson v rokah življenje tistih ameriških državljanov, ki se ne ozirajo na naše svarilo o izogibanju zaprtega morja, tako se nahaja v njegovih rokah usoda vseh mnogih tisočev, ki bi bili izročeni uničenju, žalosti in smrti, če se vojska razširi. Kakorkoli se bo odločil, nas ne bo niti za las premaknil s pota, pa naj izbere vojsko ali mir, ki smo ga nastopili 1. februarja.

Združene države bodo Nemčiji še ta teden napovedale vojsko.

Haag, 8. marca. V Londonu pričakujejo, da bodo Združene države še ta teden napovedale Nemčiji vojsko. Posebno važnost polagajo na obisk londonskega ameriškega veleposlan. pri Lloydju Georgesu.

Prelom Bolgarije z Združenimi državami.

Budimpešta, 8. marca. »A Vilag« poroča iz Sofije: Bolgarija je prekinila svoje odnose z Združenimi državami in naročila washingtonskemu poslaniku, naj zahteva svoje potne liste.

Berlin, 8. marca. »Radio Agentur« brzojavlja iz Washingtona: Tamošnjemu svojemu poslanku je bolgarska vlada naročila, naj zahteva potne liste.

Pred zasedanjem ameriškega senata.

Amsterdam, 8. marca. »Vaterland« poroča: Redna seja ameriškega senata se bo pričela 27. marca. Predsednik Wilson bo v reprezentantni zbornici govoril otvorilni govor. Ob tej priliki bo morebiti razvil svoje načrte in obsirno utemeljil potrebo o oborožitvi trgovskih ladij. Napeto pričakujejo otvoritve redne seje senata, ker je trajno motenje prometa na morju nezno.

Angleško ameriška pogajanja.

Curib, 8. marca. Iz Londona: Ameriški veleposlanik Page se zdaj pogaja z angleško vlado in z ostalimi člani sporazuma o pogojih, če se udeleži Amerika vojske. »Švicarska brzojavna informacija« javlja, da gre posebno za to, kako bo sodelovalo vojno brodogradništvo.

Razburjeni Američani.

Haag, 8. marca. Ameriško časopisje objavlja obvestila o močnem razburjenju proti tistim enajstim senatorjem, ki so s svojo obstrukcijo v senatu preprečili, da ni mogel sklepati. Trem je med tem ugasnil mandat. Postavodajalni zastopi tista država, katerih zastopniki obstruirajo, so izjavili, da se z njimi ne strinjajo. Veliki shodi so zborovali v celi ljudovladi. Slamnate može predstavljajoče Stoneja so javno sežigali ali pa obešali. Tudi profesorji so izjavili, da sme oborožiti trgovske ladje.

Izprememba poslovnika ameriškega senata.

Washington, 7. marca. (K. u.) Reuter: Odsek kongresa, ki mu pripadajo demokrati in republičani, je sklenil, da priporoča, naj se poslovnik senata tako izpremeni, da se lahko vsaka razprava določi z dvetretinsko večino.

Pred oborožitvijo trgovskih ladij.

Genf, 8. marca. V utemeljivji svojega mnenja o oborožitvi trgovskih ladij je izjavil, kakor poroča »Matin«, Attorney-General Gregory med drugim: Nemčija se ne more smatrati za državo, s katero živi Amerika v prijateljstvu in kakoršno misli postava iz l. 1879. Ta postava se zato ne more nanašati na ta slučaj. Wilson se zdaj posvetuje s kabineto. »Matin« sodi, da bo temu posvetu sledilo povelje, naj se oborože trgovske ladje.

Stališče ameriških ministrov glede na oborožitev trgovskih ladij.

Rotterdam, 7. marca. (K. u.) »Times« javljajo 6. marca iz Washingtona: Polovica washingtonskih ministrov sodi tako kakor večina pravnikov v Washingtonu in v New Yorku, da omejilna določila iz leta 1879 niso merodajna. Ne gre, da bi stara postavodaja, ki se naslanja na zastarele okolnosti, zavirala politiko, ki mora s popolno novimi razmerami računati.

Neprilike prehrane v Ameriki.

Haag, 8. marca. Iz Newyorka se javlja: Ker so vsa pristanišča Atlantskega oceana prenapolnjena, je moten promet na železnih; manjka tudi železniških voz in krmil, vsled česar živinorejci krme živino z žitom. V Chicagu, središču mesne industrije, se boje, da ne bodo mogli pravažati v klavnice prešičev. Cene so neznansko poskočile.

Uspehi podmorske vojske.

Italijanski transportni parnik potopljen. En general in 1000 mož utonilo.

Berlin, 8. marca. Wolff poroča: Na krovu dne 15. februarja med potjo v Solun potopljenega italijanskega transportnega parnika »Mina« so se, kakor sta izpovedala dva italijanska vojaka, ki ju je rešil naš podmorski čoln, nahajali en general, trije polkovniki, dva majorja in 1000 mož italijanskih vojakov treh različnih polkov, ki so v vihnem morju z ladjo vred utonili.

»Giulio Cesare« potopljen.

Berlin, 8. marca. (K. u.) V Italiji se govori, da se je potopila vojna ladja »Giulio Cesare« radi sabotaže. Potrjeno poročilo še ni.

32.000 ton zopet potopljenih na Sredozemskem morju.

Berlin, 8. marca. Uradno: Na Sredozemskem morju je bilo potopljenih 9 parnikov in 3 jadrnice s skupno 32.000 tonami. Potopili smo: dne 14. februarja oboroženi italijanski parnik »Torino« (4159 ton), ki je vozil bombaž in koruzo iz Aleksandrije v Genovo; dne 20. februarja oboroženi angleški transportni parnik »Rosalia« (4237 ton), ki je vozil strelivo in oves iz New Yorka v Solun. Dne 21. februarja oboroženi angleški parnik »Wathfield« (3012 ton) s 4500 tonami magnezije, ki se je vozila za Angleško. Dne 22. februarja neki francoski parnik s približno 1000 tonami. Dne 23. februarja oboroženi angleški parnik »Trojan Prince« (3191 ton), ki je bil popolnoma naložen. Dne 26. februarja oboroženi angleški parnik »Burnly« (3665 ton) s 5200 tonami premoga iz Cardiffa v Alžir, neki oboroženi sovražni transportni parnik s 5000 tonami premoga in grški parnik »Victoria« (1388 ton). Dne 3. marca oboroženi angleški parnik »Craygendoran« (3789 ton) s premožom.

Pariz, 8. marca. (K. u.) Mornariški minister poroča: Neki sovražni podmorski čoln je 28. februarja ob 1. uri ponoči torpediral naš varnostni službi na Sredozemskem morju prideleni torpedni rušilec. Shramba za smodnik je eksplodirala, ladja se je nato potopila v manj kakor dveh minutah. Življenje so izgubili: poveljnik, šest častnikov, 100 podčastnikov in mornarjev.

Rešeni so: dva častnika in 32 podčastnikov in mornarjev.

8 milijonov mark potopljenih.

Haag, 8. marca. Pri Colombo potopljeni angleški parnik »Perseus« je imel 8 milijonov mark na krovu.

Dva angleška rušilca se potopila.

Haag, 8. marca. Nizozemski potniki, ki so se vrnili iz Anglije in iz Francije, poročajo, da so se v pristanišču Folkenstone minuli teden potopila v gosti megli dva rušilca, ki sta trčila eden v drugega.

Ruska križarka se potopila.

Kodanj, 8. marca. Začetkom letošnjega leta se je potopila pri Port Saidu velika ruska križarka, ki je zavozila na mino.

Ruska križarka težko poškodovana.

Stockholm, 8. marca. Ruska križarka »Rurik« je v Finskem zalivu zadela ob mino in bila na sprednjem delu težko poškodovana. Privlekli so jo v pristanišče Kronstadt.

Dva parnika na poti iz Amerike v Evropo.

Bern, 8. marca. (K. u.) »New York Herald« dopisnik v Parizu poroča, da sta se dva parnika proge Global odpeljala iz Amerike v Evropo.

Oborožena ameriška ladja, ki bo vozila strelivo.

Haag, 8. marca. Ameriške municijske ladje, ki se bo odpeljala v soboto v Evropo, ne bo oborožila vlada, marveč njeni lastniki, ki prevzamejo tudi odgovornost. Več nekdanjih topniških častnikov bo na ladji.

Nemške ladje v Ameriki.

Rotterdam, 8. marca. Iz Washingtona se poroča: Ameriški mornariški častniki preiskujejo ladje Hamburg-Amerika proge, če jih lahko oborože s topovi.

Državni tajnik Zimmermann o podmorski vojski.

Berlin 8. marca. Državni tajnik pl. Zimmermann je v razgovoru z zastopniki časopisov opozarjal na izvrstne razmere med Avstrijo in Nemčijo v sedanjem boju na življenje in smrt. Če bi ne bili Nemčije prisilili njeni sovražniki, da je pričela podmorsko vojsko, bi zdaj tudi ne prekinili nevttralne plovbe. A to smo morali storiti, ker je bila naša mirovna ponudba odklonjena. Nevttralna plovba je med vojsko dovolj zaslužila, da lahko prenese sedanjo izgubo. Če bodo nevtralci o tem na čistem in mislim, da je temu tako, bodo naš sklep umeli in sami prišli na to, da je najboljša, če pušče zdaj svoje ladje doma in jih prihranijo za mir. Anglija je že dozdej izgubila velik del svojega tonskega prostora. Tudi Nemčija nima zdaj časa, da bi nadomestila izgubljene tone svoje trgovske mornarice, ker njene ladjedelnice delajo zdaj izključno za vojno mornarico. Nevttralna plovba bo po vojski morala dobavljati svetu vse blago, po katerem hlepi. Predsednik Wilson nima odločitev v rokah. Tudi Amerika se lahko uveri, da smo pokazali največjo mero potrpežljivosti. Nimamo povoda misliti, da se bo naše razmerje nasproti nevttralcem med nadaljino vojsko še izpremenilo. Naš narod je bil vedno miroljuben. Drugega nečemo. kot mir, medtem ko so se naši sosede vojskovali. Naš zemljepisni položaj nas je prisilil, da smo morali biti pripravljene, če bi ne bili, bi bili naši sovražniki danes že v Berlinu in v Budimpešti. Z dosežanim uspehom podmorske vojske smo zelo zadovoljni. Svojim sovražnikom bomo dokazali, da ne morejo Nemčije premagati in izstradati in bomo to vojsko zmagovito zaključili.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. marca. Uradno: Splošno se se le malo bojevali. Naskakovaine patrolje honvednega pešpolka št. 32 so privedle iz italijanske postojanke zahodno Kostanjevica 15 ujetnikov. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer.

Italijansko uradno poročilo.

7. marca. V noči od 5. na 6. je poskušal sovražnik nov napad proti postojanki, katero smo pred kratkim osvojili na Costabelli; bil je odbit in je imel občutne izgube. Dne 6. marca zjutraj so naši oddelki na asiški planoti vdrli v sovražne črte na Monte Mosciagh; porušili so jih in se polastili nekaj orožja in municije.

V odseku Monte Sief (Cordevolle) je sovražnik proti našim postojankam izvrstal podkop. Pripravili smo protipodkop, katerega smo 6. marca zjutraj razstrelili. Od sovražnika izkopani podkop je bil deloma porušen, ena izpostavljena utrdba je zletela v zrak in podsula svoje branilce. Kljub ljutemu zapiralnemu ognju sovražne artiljerije smo zasedli vsled eksplozije povzročeno žrelo. Na ostali frontji akcije obeh artiljerij. Naša je porušila neko važno opazovališče sovražnika pri Hudemlogu na Krasu.

8. marca. Na tridentinski bojni črti so se 7. t. m. kljub slabemu vremenu razvili

podnevi živahni topovski boji posebno v Adiški dolini. O malih bojih pehote se poroča med Lamone in Spera (Val Sugana), ob izhodu Rio Felicon (Visoki Boit) in v dolini Sexten (Drava). Sovražnika smo povsod odbili. Na bojni črti Julijskih alp nobenih važnih dogodkov.

Italijanska zbornica.

Curib, 8. marca. V včerajšnji seji italijanske zbornice je reformisti De Felice vprašal vlado, če ne smatra navzočnosti msgr. Gerlacha v Rimu za nevarno. Državni podtajnik zunanega urada je odgovoril, da Gerlacha že dolgo časa ni več v Italiji in da tako odpade vsak vzrok za nadaljna razmotrivanja. De Felice se s tem odgovorom ni zadovoljil in je imel srdit govor, v katerem je med težkimi obdolžitvami proti msgr. Gerlachu očital vladi, da je Gerlachu dovolila odhod iz Italije.

Nato so vnovič trije poslanci izražali dvome o zanesljivosti zagotovitev, katere je dala vlada z ozirom na aprovizacijo. Tožili so o žalostnem položaju, v katerem je prišel posebno srednji kmečki stan, o desorganizaciji vsega poljedelstva in so napovedovali slabo letino.

Poslanec Ferri pravi, da je bil trenutek za nastop Italije v vojsko slabo izbran. Pristop Italije k londonski pogodbi je bil škodljiv. Italija je danes skoro le trabant Angleške.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. marca. Uradno: V gozdnih Karpatih severozahodno Tartarskega prelaza smo pregnali sovražnika z neke višine. V Voliniji praske na predpolju, tudi streljali so močnejše. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 8. marca. Veliki glavni stan: Nobenih važnih bojov. Med Vilejko in Molodečnim je bila vržena bomba, vsled česar je skočil neki ruski železniški vlak s tira.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Letalski napad na Sulino.

Berlin, 8. marca. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Nemška pomorska letala so 6. marca napadla pristaniške naprave na ruske postojanke pri Sulini in z uspehom metala bombe. Vsa letala so se kljub sovražnemu obrambnemu ognju vrnila nepoškodovana.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 8. marca. Veliki glavni stan: Le v Champagni živahen topovski oženj. Na ostalih bojnih črtah je bilo ob nejasnem vremenu in ker je snežilo, splošno mirno. S poizvedovalnimi sunki med Somme in Oise je bilo ujetih 17 Angležev in Francozov in zaplenjenih več strojnih pušk.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Južno vreme, megla in sneg.

Rotterdam, 8. marca. Iz angleškega glavnega stana se poroča: Južno vreme, megla in sneg so se s sovražnikom pri njegovem umikanju iz izpostavljenega kota južno od Arrasa zarotili proti nam in preprečili, da nismo zadali sovražniku udarca. Nova razvrstitev angleško-francoskih čet. Curib, 8. marca. »Corriere della Sera« poroča iz Pariza, da se angleško-francoske čete zopet nanovo razvrščajo.

Nemški plen na zahodnem bojišču.

Berlin, 8. marca. (K. u.) Wolffov urad poroča: Na zahodni fronti je bilo od dne 1. marca ujetih 333 Angležev in 730 Francozov in zaplenjenih 32 strojnih pušk in 25 brzostrelnih topov.

V Franciji stoje zadnje tvornice sladkorja.

Genf, 7. marca. »Matin« poroča: Včeraj so ustavili zadnje tvornice za sladkor v Franciji. Zaloge sladkorja so se v Franciji zelo skrčile.

Zima na Pirenejskem polotoku in v Parizu.

Pariz, 8. marca. (K. u.) Na celem Pirenejskem polotoku divja ljut snežen vihar, zelo ovira promet. Tudi v Parizu sneži.

Položaj v Angliji resen.

Rotterdam, 7. marca. (K. u.) »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča po »Manchester Guardian«, da se je vlada včeraj posvetovala o irskem vprašanju, da niso ničesar sklenili. Listi ne pričakujejo uspeha od današnje razprave v spodnji zbornici. »Temps« pravi, da se razprave pričakuje z veliko radovednostjo in skrbjo. Minister in nacionalisti so izpoznali, da je položaj resen in da se nič za izboljšanje ni storilo.

Anglija odpravi nedeljsko pošto.

Berlin, 8. marca. (K. u.) »Berliner Tagblatt« poroča, da namerava angleška

vlada odpraviti nedeljsko pošto, da razbremenijo železnico. Kako resen da je položaj na Angleškem radi podmorske vojske, dokazuje okolnost, da se ne zanašajo na angleško, marveč na nemško potopljevalno taktiko in da so se vsemu optimizmu odpovedali.

Japonci dobavljajo strelivo Mehiki.

Berlin, 8. marca. Iz Karlsruhe se brzojavlja: Newyorški »Herald« poroča: **Dokazalo se je, da so dobavljali lani mesca decembra Japonci Mehiki strelivo. Mehikanecem so dali na razpolago Japonci tudi več malih ladij, ki se nahajajo v japonskih pristaniščih.**

Kitajska proti Nemčiji.

Lugano, 8. marca. Kitajski poslanik v Rimu je izjavil z ozirom na ministrsko krizo v Pekinu, da ta ne vpliva na zunanjo politiko in na vprašanje preloma diplomatskičnih odnošajev z Nemčijo; ta prelom je odločno in na nespremenljiv način sklenjen.

Vojni ukrepi Avstralije.

Berlin, 8. marca. »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdam: »Nieuwe Rotterdamse Courant« poroča: Na neki seji v Melbourne je izjavil zunanji minister: Političnemu položaju dežele ni zgleđa. Vsak državljani je zato dolžan, da služi kakor je more domovini. Vlada bo z ozirom na nove volitve vložila predlog, po katerem dobi vsak vojak volilno pravico, osebami iz sovražnih držav se bo pa volilna pravica vzela.

Obstrukcija socialistov v avstralskem parlamentu.

Genf, 7. marca. »Temps« poroča iz Londona: Ministrski predsednik Hughes je definitivno sklenil, da se zaradi nastale težke krize v Avstraliji ne bo udeležil bodočega državnega posveta v Londonu. — »Eclair« javlja: Obstrukcija socialistov ni le povzročila, da se je razpustil avstralski parlament, marveč je celo dvomljivo, kako bodo nove volitvi izpadle.

Grof Zeppelin umrl.

Berlin 8. marca. (K. u.) Grof Zeppelin, ženjalni iznajditelj in graditelj velikih nemških vodljivih zrakoplovov je danes dopoldne ob tri četrt na 12. uro umrl na pljučnici.

Razna poročila.

Cesar in cesarica v Budimpešti.

Budimpešta, 8. marca. (K. u.) Cesar in cesarica sta prišla danes ob pol 8. uri dopoldne v Budimpešto. Nastanila sta se v kraljevskem gradu.

Kralj Nikolaj.

Bern, 8. marca. »Gazette de Lausanne« poroča, da se je črnohorski kralj Nikolaj z entento popolnoma razdvojil, ker je proti združitvi Črne gore s Srbijo.

Bern, 8. marca. Iz Bordeaux se poroča: V črnohorskih krogih se čuje, da bo kralj Nikolaj v spremstvu prestolonaslednika Danila v kratkem odpotoval v Petrograd. Pravijo, da bo črnohorski kralj delj časa bival v Rusiji.

Neprilike v Angliji.

Rotterdam, 8. marca. Mornarji nekega angleškega parnika, ki so se pripeljali koncem februarja iz Londona v Rotterdam, so povedali, da so jim radi nevarnosti na zaprtem morju zvišali plačo na teden za 2 funta. Na Angleškem čutijo že močno pomanjkanje. V zadnjih dneh so določili dnevno množino kruha na 2 unci. Krompirja skoraj ni mogoče dobiti.

Nevtralni časnikarji v Črni gori in Albaniji.

Cetinje, 8. marca. (Kor. ur.) Zastopnike velikih časopisov nevtralnega inozemstva je vrhovno armadno poveljstvo povabilo, naj obiščejo Črno goro in Albanijo, da si ogledajo ti dve deželi, ki sta pod vojaško upravo in spoznajo njune socialne in gospodarske naprave. Goste je sprejel vojaški guverner podmaršal Weber. Ogledali so si zanimivosti in dobrodnele zavode v Cetinju in nato nadaljevali svojo pot v Skader, med potjo so obiskali tudi Podgorico.

Nemiri in spopadi na Portugalskem.

Amsterdam. V London se poroča, da so v več krajih Portugalske izbruhnili nemiri. Angleški častniki poveljujejo v portugalskih pristaniščih. V vojašnicah so nastale pobune; draginja je strašna. Francozi namreč od začetka februarja zaplenjujejo za Francijo vse ladje, ki vozijo živila. Med policijo in prebivalstvom se vedno pojavljajo spopadi. Vojski nočejo nastopati proti prebivalstvu, ki strada.

Vstaja na Kubi.

Rotterdam, 8. marca. Iz Newyorka se poroča: Vladne čete so ujele prejšnjega kubanskega predsednika in voditelja vstaje Gomeza z vsemi njegovimi pristaši.

Vojska se ne bo kmalu končala.

Berlin, 7. marca. »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdam: Londonski list »The Nation« piše: Prisiljeni smo, da moramo računati da bo vojska še dolgo trajala. Sedanja vojna sredstva morejo vojsko le podaljšati, ne morejo je pa skrajšati. Evropska mladina bo v bodoče še bolj krvavela, kot je dozdaj. Plameni sovraštva, ki zdaj Evropo uničujejo, bodo švigali še višje kot dozdaj. Svet bo korakal skozi celo leto 1917 k vojski izčrpanja, ki jo bodo vodili narodi z bergljami. Na obeh straneh lahko še dolgo vzdržijo. Nemčija Anglije ne more izstradati, če bi tudi vse nevtalce zadržala od Anglije. Zaloge Nemčije bodo do nove setve zadoščale; vsaka stranka se potem lahko poda v četrto zimo vojske, če boj na zahodu dramatično ne reši položaja. Jasno je, da se Nemčija ne bo umaknila iz Francije in da ne bo več priznala Belgije za neodvisno državo; boj se bo za to nadaljeval.

Dnevne novice.

+ **Umrli** je včeraj, dne 8. marca, častiti gosp. Jan e z š k r j a n e c, župnik v Vremah. Rojen je bil 19. januarja 1845 v Križah pri Trziču, v mašnika posvečen dne 30. junija 1872. Služboval je kot kaplan v Trnovem na Notranjskem, kot ekspozit v Harijah in od leta 1889 kot župnik v Vremah. Pogreb bo v soboto dne 10. marca ob 10. uri dopoldne.

+ **Odlikovanja.** Vitezki križec Franc Josipova reda z vojno dekoracijo je dobil podpolkovnik 5. dom. pp. Alojzij Pozzeunik. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročniki 17. pp. Josip Sochor, Alfred Simon in Emil Fisctiak; domobranski nadintendant Rihard Seršen, pri vojaškem poveljstvu v Przemyslu. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila domobrankska rač. nadoficijala Alojzij Bregar in Alojzij Vale, oba pri vojaškem poveljstvu v Gradcu. — Domobranksko ministstvo je pohvalilo potom dekreta dom. rač. nadoficijala Ivana Goričnik, pri voj. poveljstvu v Przemyslu, in stotnika 27. pp. Ludvika Kette, pri nad. baonu 27. dom. pp.

— **Odlikovanje.** Stražmojster Karel Hasl iz Belecerkve, ki je od začetka vojske neprenehoma na bojnem polju, je odlikovan z železnim križem s krono na traku hrabrostne svetinje.

— **Slov. kat. akad. tehnično društvo** »Danica« na Dunaju ima svoje novo stanovanje v VIII. okraju, Schmidtgasse Nr. 4/12 in prosi, da se pošiljajo vsa pisma na omenjeni naslov.

— **Iz seznama izgub št. 528.** Ul. Kocjan Ivan, 5. ul. p., 6. esk., Sežana, Povir, 1888, ujet; inf. 47. pp. Koren Simon, 24. dom. pp., 12. st., Remšnik, 1887, mrtev (26. 10. 1916.). — Iz seznama izgub št. 529: Inf. Cerar Danijel, 4. bos. herc. pp., Moravče, 1896, ujet; desetnik Mitri Anton, 4. bos. herc. pp., 1. st., Postojna, 1890, mrtev (11. 12. 1916.).

— **Smrtna kosa.** Umrli je v Reki magistratni uradnik F. Čerňič. — Umrli je v Trstu pešec pešpolka št. 7 Jakob Graier. — Umrli je v Mariboru čevljarški mojster Leopold Gusel. — Umrli je soproga vratarja v vinarski šoli v Mariboru gospa Amalija Lepej roj. Trost. — Padel je na italijanski bojni črti praporščak v rez. Karel Kratochwill, strojevodja južne železnice. — Nagloma je umrl v Gradcu zasebnik Ignacij Wutscher. — V Ljubnem je umrl enoletni prostovoljec g. Vilko Bregant.

Za občinske volitve na Reki so izloženi na vpogled volilni imeniki.

— **Samoumor davčnega oficijala?** V Celovcu pogršeja že nekaj dni c. kr. davčnega oficijala Kristjana Pippana. Zadnji čas je bil zlo nervozen. Menijo, da je izvršil samoumor.

— **Roparski napad.** 28. m. m. se je vračala s kolodvora v Kranju proti domu v Primskovo 21letna posestniška hči Ivana Rogelj. Ko je zavila z glavne ceste na pot, ki vodi v Primskovo, je nenadoma skočil prednjo neki mlad možki, ji iztrgal iz rok torbico, v kateri je imela okoli 24 K denarja, potne listine, srebrno verižico, nekaj žepnih robcev in drugih malenkosti, ter zbežal v smeri proti Kranju. Rogelj je šla za njim in ovadila stvar orožnikom, ki so storilca že naslednj dan izsledili in zaprli v osebi I. 1901. v Mengšu rojenega hlapca Antona Kotlovšek.

— **»Hercules«.** V stvari propadle reške zavarovalnice »Hercules« na Reki se je imela te dni vršiti pred tamošnjim sodiščem glavna razprava. Ker pa večina prič ni došla — nahajajo se na fronti — so razpravo preložili.

Henrik Simonich, znani reški virtuoz in skladatelj, je izdal dve novi glasbeni deli za violino s spremljevanjem glasovirja: Elegijo »Solza na grob naših junakov« in koncertno mazurko. Obe deli je kritika

laskavo ocenila. Skladatelj je podaril ti-soč komadov teh skladb reškemu Rdečemu križu. Skladbi se dobita v knjigarni Hromatka na Reki; cena 2 K.

Frančkovno namigavanje. Med kosilom pove Franček z nedvoumno besedo, da mora iti ven. Kasneje ga mamica radi nedostojnega obnašanja pokara in mu pravi, da mora v bodoče v podobnem slučaju reči: »Iti moram malo na izprehod!« Čez nekaj dni postane Franček med kosilom naenkrat nekam nemiren, spreletava ga zdaj rdečica zdaj bledoba. Mamica opazi njegov nepokoj ter ga vpraša, kaj mu je. A Franček pol v joku: »Mamica... ravno — ravno — sem šel malo na izprehod!«

Ljubljanske novice.

Ij Čakanje za petrolej. Pred trgovinami, kjer imajo petrolej, stoji dan na dan cele množice ter čakajo, kdaj pridejo na vrsto. To je vsekako mučno za konzumente same kakor tudi za trgovca. Ni samo mučno, ampak tudi draga časa je škoda, ki se ga s čakanjem izgubi. Na vsak način bi kazalo tudi glede tega napraviti red in upeljati petrolej na k a r t e.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Jernejc, hiralka, 79 let. — Frančiška Kranjc, bivša šivilja, 84 let. — Karolina Ozebek, hči sprevednika, 13 let. — Marija Sivitz, trgovčeva hči, 33 let. — Albert Trnovšek, prostovoljni strelec. — Anton Kunstelj, bivši tovarniški delavec, 32 let. — Martin Furlan, dninar, 74 let. — Josip Ferjan, mešan in bivši ključavničar, 78 let. — Katarina Zakrajšek, tesarjeva žena, hiralka, 70 let. — Ivana Smula, zasebnica, 52 let. — Marija Pezdin, gostja, 88 let.

Ij Nadomestilo za bakrene kotle. Ker je državna oblast bakrene kotle pri štedilnikih rekvirirala in plačala, so gospodarji te nadomestili s kotli iz drugačnega materiala. Mnogo jih je pa še, ki se za to sploh ne zmenijo. Ako jih stranke nato opozarjajo, imajo različne izgovore, samo da imajo te pri štedilnikih prazne luknje. Ali naj si stranke dajo same napraviti nadomestilo? Vsekako je gospodar dolžan dati napraviti nov kotel, kajti vsaka stranka je najela kompletno stanovanje, tedaj tudi štedilnik s kotlom. Ali naj pri tem pomanjkani in draginji kuriva stranke še posebej kurijo, da bodo imele toplo vodo, katera je v vsakem gospodinjstvu neobhodno potrebna. Če bi prišlo zaradi tega do pravde, jo tak gospodar gotovo izgubi. Mogoče pa čakajo, da naj izide tudi glede tega posebna naredba?

Ij Pozor! Interesentje se opozarjajo na razglas v uradnem listu »Laibacher Zeitung« z dne 8. t. m. št. 55, glede zamenjave okovja vrat, in rumene in rdeče medij, bron in bakra, zaradi česar je poslati tozadevne oferte ministrstvu za javna dela, Dunaj 9, Porzellangasse 33a, II. nadstropje.

Ij Izgubil se je danes dopoldne na trgu na pol svilen moski dežnik. Pošten najditelj se prosi, naj ga prinese proti nagradi v naše upravništvo.

Primorske novice.

— **Črno sv. mašo za pok. velikega admirala Antona Hausa** je daroval škof dr. Pederzoli z asistenco v poreški baziliki. Prisostvovali so vsi državni in deželni uradniki, mestna posadka ter mnogoštevilno občinstvo.

Zopet žrtev dinamitne patrone. Plesničar Bogomila, 10 let stara hči posestnika Filipa iz Voglarjev št. 28, občina Trnovo na Goriskem, je vzela v roke patrono, ki jo je bil prinesel domov par let starejši brat ter dregala vanjo z iglo, nevedoč, kaj je. Naenkrat ga je patrona eksplozirala ter deklici poškodovala obe roki in desno oko. Baje se je od neke oblastvene strani naročilo otrokom, da pobirajo po hišah patrone, ki so jih pustili vojaki. Če je to res, je tako naročilo skrajne obsodbe vredno, ker tira otroke v največjo nevarnost. Otroke vedno daleč proč od orožja! Poškodovano deklico so prepeljali v ljubljansko deželno bolnišnico.

— **Iz ruskega ujetništva.** Enoletni prostovoljec štefan Schein (Seilbahn T 38, Feldpost 385) je prejel iz Ruskega dopisnico, na kateri so podpisani sledeči: Henrik Golja (Gorica), Benčič (Koper, Istra) in Neffat (Gorica). Vsi so zdravi, pošiljajo pozdrave vsem Goričanom in so izrazili željo, daj se njih naslov objavi v časopisu. Obrniti se je na: Einj. Freiw. Henrik Golja (prisonnier de guerre), Berezovka, Transbaikalien Ostsibirien, Rotte Nr. 200, Baracke Nr. 149, Russland.

Turčija v vojski.

Preiskava o dardanelški ekspediciji.

London, 7. marca. (Kor. ur.) Reuter: Danes so objavili poročilo kraljevske komisije, ki je izvedla preiskavo o dardanelški ekspediciji. Churchill je izprožil vprašanje napada na Dardanele kot idealno sredstvo za obrambo Egipta. Kitchener je izjavil, da ni čet za napad na Dardanele.

Če bi pa bili, nadaljuje poročilo, proizvedovali, bi bili dognali, da je bilo dovolj čet za skupno operacijo na morju in na suhem. Presenetljiv napad na morju in na suhem na Gallipoli bi bil pridobil velike vojske in politične koristi. Poročilo naglašja, da je prenagljen sklep podvzeto le mornariški napad, s katerim ni bilo mogoče popolnoma doseči stavljenega smotra, povzročil, da so pogrešeno in nepremišljeno opustili možnost presenetljivega napada na morju in na suhem.

Spor za Palestino.

Berlin, 8. marca. »D. P.« javljajo dne 6. t. m. iz Genfa: Pogajanja sporazuma o Palestini, ki so trajala eno leto, so zdaj, kakor se kaže, zaključena. Premagati so morali velika nesoglasja. »Gazette de Lausanne« poroča iz Pariza, da bodo Palestino pod skupnim nadzorstvom sporazuma s pritrditvijo Amerike nevtalzirati. Francijo, ki je zahtevala predpravice, nameravajo odškodovati z obseznimi naselbinami v Siriji do nižine Evfrata, kjer se nato prične ruska cona.

Po svetu.

— **Slavni filmski igralec Waldemar Psylander umrl.** V Kodanju je umrl znani filmski igralec Waldemar Psylander, star 36 let. Zadnja leta je imel letne plače 130.000 danskih kron. Letos je zbral okoli sebe velike kapitaliste in je napravil samostojno filmsko družbo. Komaj se je osamosvoil in pričel delati na svoj račun za prihodno sezono, je umrl.

Proces proti rumunskim vohonom na Sedmograškem, ki se je vršil v Kolosu (Klausenburg) od mesca decembra l. l., se je dne 8. t. m. dovršil. Med obtoženci je bilo več rumunskih duhovnikov, odvjetnikov in poslancev. Oba glavna obtoženca, rumunski Popp in bivši okrajni sodnik Bojta kakor tudi sedem drugih obtožencev je bilo obsojenih na smrt na vešalih, sedem obtožencev je bilo obsojenih v ječo na osem mesecev do treh let, dva sta bila oproščena. Bojta je priznal tekem razprave, da je bil stalno v zvezi z rumunskim generalnim štabom in da je dajal navodila preko cele Ogrske.

Grob sv. Janeza Nepomuka okraden. Sv. Janez Nepomuk leži pokopan v Vidovi stolnici v Pragi. Krsta, angeli in kip svetnikov so iz čistega srebra ter tehtajo 45 stotov. Nagrobni spomenik je iz l. 1736 in je čedno baročno delo. Te dni je bila ukradena ena izmed napisnih plošč, ki je tehtala 4 funte.

Podrobnosti o vlom v avstrijski generalni konzulat v Curihu. Zlikovci so odnesli za 50.000 K cekinov in druge dragocenosti. Prebrskali so vse predale in odnesli vsak popisan papir. Zato sodijo, da gre za političen zločin. Orodje, ki je vredno 2 tisoč frankov, so zločinci popustili na mestu. Gotovo je, da so iskali tajne akte. Zločincem se je skoro gotovo posrečilo pobegeti čez mejo.

Gospodarske beležke.

Višje cene za krompir. Državni urad za prehrano bo zvišal cene za krompir na 15 K za 100 kg. 15 kron bo tudi cena za letošnji krompir in sicer za mele posestnike, ki so od nakladalne postaje oddaljeni do 10 km. Pri razdalji 10 do 20 km bo proizvajalcem dovoljeno pri 100 kg pribiti 1 K za vožnjo, pri oddaljenosti nad 20 km pa 2 K. Pribitek za vožnjo velja od 10. avgusta 1917 dalje. Zgalnicam je naročeno, da oddajo ves za človeško hrano poraben krompir.

Državni urad za prehrano je končal organizacijo okrajnih uradov. Sedaj urejuje porabo mesa. Poskrbel je, da se bo sadilo več zelenjave. Odločno bo poskrbel za preskrbo s sadjem.

Izkaznice za sveče so uvedli v Ostrogono, ko so bili prej zaplenili vse zaloge sveč po trgovinah.

— **Obleke** bo manj za civilno prebivalstvo. Tako poroča vojno ministstvo trgovinski zbornici v Hebu. V bližnjem času bo občutno pomanjkanje blaga za obleke, zato naj se skrbno krpa staro obleko. — Ustanove naj se v ta namen zavodi za uniformiranje in posebne delavnice. Krojaške zadruge naj ustanove lastne delavnice.

— **Milo na karte** v Budimpešti dobi odslej na mesec vsaka oseba v teži 400 gramov.

Češka industrijalna banka. V seji upravnega sveta Češke industrijalne banke, ki se je vršila dne 5. marca t. l. je bila sprejeta bilanca za poslovno leto 1916. Ta izkazuje skupno s prenosom iz leta 1915 po odbitku upravnih stroškov, davkov in odpisov K 2.564.900'22 (plus 768.735'30) čistega dobička. Sklenilo se je na obnem zboru, ki se vrši dne 22. marca t. l., predlagati po dotaciji rezervnega zaklada razdelitev dividend e n d e po 5% proti lanskim 4% to je K 20.— na delnico in ostanek K 157.899'27 naj se prenese na novi račun.

Gospodarski odnošaji med Nemčijo in Avstrijo. Iz Berlin poročajo 8. t. m.: V proračunskem odseku državnega zbora je

državni tajnik dr. Helderich opisal gospodarsko razmerje do Avstrije. Razložil je naloge in cilje gospodarskega zblizanja med Nemčijo in Avstrijo in pogajanja, ki so se doslej vršila med prizadetimi vladami. Opozorjal je, da se gospodarsko zblizanje ne nanaša samo na carinsko-politične dogovore, marveč igrajo poleg tega važno vlogo tudi dogovori glede prometa, gospodarskih pravic, pravice bivanja in drugih gospodarskih in kulturnih zadev.

— **Razpis o zamenjavi okovja vrat iz rumene in rdeče medi, brona in bakra.** Zamenjava okovja vrat se odda potom javnega razpisa. Predmet tega razpisa je zamenjava vrat v poslopih in ograjah mest: Dunaj, Brno, Gradec, Inomost, Celovec, Ljubljana, Lvov, Linc, Praga, Solnograd, Trst, Opava in Zader. Ponudba se lahko stavi za eno ali več tu navedenih mest. Nadomestilni okovi se dostavijo od vojaške uprave. Dela se morajo pričeti takoj po izgotovitvi nadomestilnih okovov. Ponudbe, za katere so predpisane uradne tiskovine, je vložiti najkasneje do srede, dne 28. marca 1917, 12. ure popoldne v vložišču c. kr. ministrstva za javna dela na Dunaju IX., Lichtensteinstrasse 16. Za sestavo ponudbe in prilog predpisane tiskovine se dobe pri ministrstvu za javna dela na Dunaju IX., Porzellangasse 33a (Lichtensteinstrasse 46a), 3. nadstropje, vrata 276. Razpis, pogoji in priloge so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

»Vzorniki prvega sv. obhajila«. Zbral Anton Kržič. Vsega priporočila vredna knjižica (96 strani) bo gotovo mnogo pripomogla v to, da se otroci lepše pripravijo za prvo sv. obhajilo; zato za take otroke ni lepšega darilca, kot ta knjižica. Opisuje nam posnemanja vredne vzglede prvega sv. obhajila in blažilni vpliv lepega obnašanja otrok pri sprejemu nebeske hrane na vso okolico, vsled tega je knjižica za vsakogar prav primerno berilo. Knjižico krasi 10 lepih slik; dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in stane s poštnino vred le 1 K 20 vin.

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1'80, za dame K 1'50, za otroke K 1'20. Zaradi drage poštnine priporočamo se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri **Peter Kozina & Ko.** v Ljubljani.

Hlapec,

trezen, zanesljiv in priden, poljskih del in kolen navajen, se takoj sprejme. Plača po dogovoru. — **Oskrbništvo Soneške graščine** na p. Studenec pri Ljubljani. 573

Popolnoma dobro ohranjen, kratak 574

GLASOVIR

je na prodaj. — Ogleda se lahko in poizve pri C. J. Heybal, posestnik v Kamniku, Gorenjsko.

Gozdni manipulant

obenem

DELOVODJA

se išče za Koroško za trajno mesto. Vsaj delno znanje nemščine se zahteva. Naslov pove uprava „Slov.“ pod št. „1000—569“

Drvarji

vojaščine prosti

5 do 6 mož ali tudi več se sprejme proti dobri plači za Koroško za delo od 1. maja do konca oktobra 1917. Plača se na dan ali v akordu po dogovoru. Ponudbe pod št. „1000—568“ na upravo tega lista.

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše ljubljene sestre oziroma tete in svakinje, gospodične

Franje Jesih

šivilje

izrekamo vsem prijateljem in znancem najsrčnejšo zahvalo.

Osobito se zahvaljujemo prečast. g. župniku Barletu za tolažbo ob smrtni uri in vsem, ki so spremili ranjko k zadnjemu počitku.

Ljubljana, 8. marca 1917.

Žaljujoči ostali.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je naš ljubljani soprog, oče oziroma stari oče, gospod

Jožef Ferjan

bivši ključavničarski mojster in meščan

dne 9. marca po hudi in dolgotrajni bolezni previden z svetimi zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnika bo v soboto ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Studentovska ulica št. 3, na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v stolnici.

Predragega rajnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani dne 9. marca 1917.

Globoko žaljujoči ostali.

Mala njiva

je v Mostah naprodaj

Več pove **Adolf HAUPTMANN**
Ljubljana, Sv. Petra cesta. 593

Naprodaj sta

2 konja

in sicer lepa kobila, stara 5 let in 3 leta star konj, dalje 8 mesecev stara

telica

siemendolske pasme, ter 5 mladih

prašičev

Več se izve na

Poljanski cesti št. 55 v Ljubljani.

Kupi se kratak

klavir „Flügel“

ali **pianino.**

Ponudbe na upravništvo „Slovenca“ pod Klavir.

Hiša h. št. 5

v št. Vidu nad Ljubljano, z 12 sobami, 5 kuhinjami 8 kletmi, ter zelenjadnim vrtom se **proda.** Več se izve pri **županstvu v št. Vidu nad Ljubljano.**

Opr. št. P 16/17

5

Prostovoljna družba nepremičnin.

Na predlog dediča po Antonu Tratar iz Mokronoga št. 2 se prodajo na javni dražbi dne 29. marca 1917. predp. ob 11. uri 15 minut pri podpisnem sodišču v sobi št. 1 pod davčno obč. Mokronog spadajoče stavb. parc. št. 228 prostorna novo zidana hiša ob deželni cesti v Mokronogu, parc. št. 96/2 vrt v izmeri 34 a 73 m², parc. št. 125/3 njiva v izmeri 9 a 33 m², kot celota za izklicno ceno 14.000 K.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmejo.

Ostali pogoji prodaje in plačevanja se smejo vpogledati pri podpisnem sodišču v sobi št. 1.

C. kr. okrajno sodišče v Mokronogu,

odd. I., dne 8. marca 1917.

Učenca Znamke

ob kronanju na Ogrskem.

Le en dan veljavne. Kompl. nerabljene 1 stavek 3 1/2 K. — Za 100 stavkov posebna ponudba.

Kemény, Kassa I. Poštni predal 12/14. Ungarn.

poštenih starišev, ne pod 14 let starega, ki je priden in ima veselje do trgovine, sprejme takoj in pod ugodnimi pogoji trgovska firma **I. Kušlan, Kranj (Gor.)**

Namesto vsacega posebnega obvestila.

Naša predobra mama, gospa

Marija Štebi roj. Kunstelj

je umrla 9. marca 1917.

Pogreb predrage rajne bo v soboto, 10. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše št. 5 v Kolodvorski ulici.

Ljubljana - Sarajevo, dne 9. marca 1917.

Marija, Anton, Rudolf, Rudolf, Alojzija Štebi, otroci.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

205

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti naše predrage nenozabne hčere, oziroma sestre in nečakinje

Kristine Ravnikar

za krasne poklonjene cvetke, vsem, ki so spremili blago pokojnico k večnemu počitku, osobito vodstvu mestne dekliske šole, nekdanjim koleginjam in učenkam, izrekamo tem potom našo srčno zahvalo.

V Ljubljani, dne 9. marca 1917.

591

Globoko žaljujoči ostali.

Razglas.

Devetnajsti redni občni zbor Češke industrijalne banke se vrši

dne 22. marca 1917 ob 10. uri dopoldne

v glavni dvorani Trgovske in obrtne zbornice v Pragi.

Program:

1. letno poročilo in zaključek računov za 1. 1916,
2. poročilo revizijskega odseka,
3. sklepanje o razdelitvi čistega dobička,
4. sklepanje o nagradi revizorjev,
5. volitev štirih članov upravnega sveta,
6. volitev revizijskega odseka za l. 1917.

Gospodje delničarji, ki se hočejo vdeležiti občnega zbora, zamorejo po §§ 46. in 47. statutov k upravičenosti glasovanja potrebne delnice s kuponi ali depotne liste banke o njih izročiti pri glavni blagajni banke ali njenih ekspoziturah Praga VII, (Holešovice), Praga VIII (Liben), Kral. Vinogradi in Žižkov, pri njenih filijalkah Dunaj z ekspoziturami v IV, VII. in XX. okraju, Brno, Opava, Krakov, Ljubljana, Mlada Boleslav, Domažlice, Hodonin, Uher, Hradište, Kladno, Kutna Gora, Louny, Nachod, Prerov, Pribram, Rakovnik, Roudnice r. Lab., Vyškov, da sprejmejo legitimacije za občni zbor.

Praga, dne 6. marca 1917.

Upravni svet.

Člani upravnega sveta, kakor tudi revizijskega odseka, ki izstopajo, se po §§ 29. resp. 52 statutov lahko zopet izvolijo.